

Ülést tartott a Vöröskereszt megyei vezetősége

Ülést tartott tegnap, kedden a Magyar Vöröskereszt Csongrád megyei vezetősége, dr. Gál György egyetemi tanár, a megyei vezetőség elnökének elnöklétével. Dr. Koncz János, az MSZMP megyei bizottságának titkára, tájékoztatót tartott az időszerű nemzetközi kérdésekről, és a Vöröskereszt szerepéről. Ezután Hantos János, a Magyar Vöröskereszt főtitkára bejelentette: dr. Török Juditot, a Vöröskereszt megyei titkárát érdemelt elismerése mellett, más fontos munkakörbe való megválasztása miatt fölmentették eddigi beosztásából. Együttal javasolta Pádár Lászlónak, a

megyei úttörőelnökség elnökének, a Vöröskereszt megyei vezetőségi tagjának titkárrá választását. A vezetőség a javaslatot egyhanguan elfogadta, megyei titkárrá választották Pádár Lászlónét, dr. Török Juditot pedig alelnökké.

Dr. Koncz János, az MSZMP megyei bizottságának titkára a délelőtti órákban fogadta a pártbizottságon Hantos Jánost, a Magyar Vöröskereszt főtitkárát, s a vöröskereszt-munka időszerű feladatairól folytattak eszmecsere-t. A megbeszélésen jelen volt dr. Gál György professzor is.

Nemzetközi hidrológiai tanfolyam

A Vizgazdálkodási Tudományos Kutató Központban kedden ünnepélyesen megnyitották a XI. nemzetközi hidrológiai továbbképző tanfolyamot, amelyen 13 — elsősorban fejlődő — ország vízügyi szakemberei bővítik ismereteiket. Kovács Györgynek, a nemzetközi hidrológiai program (IHP) magyar nemzeti bizottsága elnökének, a VITUKI főigazgatójának a nagy síkvidéki vízgyűjtő területek hidrológiai sajátosságairól tartott előadásával kezdte meg munkáját a nemzetközi tanfolyam. A továbbképzésen angol nyelven csaknem 40 magyar és több külföldi akadémikus, egyetemi tanár, tudományos kutató számol be elméleti és gyakorlati foglalkozásokon a vizgazdálkodásban hasznosított legkorszerűbb módszerekről és a legújabb kutatási eredményekről. A továbbképzés célja: a legújabb hidrológiai ismeretek átadásával segíteni elsősorban a fejlődő országokat, hogy hatékonyabban vehessenek részt a mind inkább növekvő vízszükségletek kielégítésében, az emberi környezet szennyeződésének csökkentésében és a vizgazdálkodás fejlesztésében érdekében kidolgozott világprogramok megvalósításában. (MTI)

Népszerűbb a szakirodalom

Elkészült a magyar könyvkiadás múlt évi gyorsmérlege; a kiadók műhelyeiből 8153 könyv több mint 92 millió példányban jutott el az olvasókhöz. Bár némileg kevesebb művet adtak ki, mint 1978-ban, a példányszám szinte megegyezett az alkorról.

Míg 1978-ban a megjelent művek 42,7 százaléka volt szakirodalom, addig 1979-ben a szakmai ismeret továbbító kötetekből ennél is több hagyta el a nyomdákat; arányuk 43 százalékra emelkedett. Változatlan mennyiségben részesült a kiadóból a szépirodalom; nagyjából minden tízedik, illetve költő alkotása volt, példányszám szerint viszont csaknem 18,5 millió kötetet

— húsz százalékot tett ki — a szépirodalom.

A szakirodalom után az ismeretterjesztő és a tankönyvek következnek a kiadott művek sorában, 16,8, illetve 15,9 százalékkal. Legtöbb példányban a tankönyvek jelentek meg; a 28 millió 523 ezer kötet az összes példányszám 30,9 százaléka.

Tovább nőtt — 4,2 százalékról 4,6 százalékra — az ifjúsági és a gyermekkönyvek részesedése. A legjelentősebb olvasóközönséghez szülő kötetek meglehetősen nagy — 15,2 millió fölötti — példányszámokban készültek. Az 1978. évvel csaknem azonos számban és példányban hagyták el a nyomdákat a tudományos művek; részese-

désük a művekből 10,6, a példányszámból pedig 1,1 százalék.

Érdekes képet mutat a szépirodalmi művek részletesebb statisztikája. Összesen 414 magyar szerző alkotását jelentették meg, mintegy 8,3 millió példányban. Kulturális politikánk megfelelően nagy figyelmet fordítottak a kiadók a hazai kortárs irodalomra; nagyjából kétszer annyi mű jelent meg mai szerzők tollából, mint a klasszikusoktól, illetve a már nem élőktől.

Tavaly 337 külföldi szerző alkotását gondozták a kiadók, s e könyvek több mint 10 millió példányban hagyták el a nyomdákat.

(MTI)

Az MTESZ elnöksége az irányelvekről

A Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége Csongrád megyei szervezete tegnap délután tartotta elnökségi ülését. Az ülés napirendjén két fő téma szerepelt. A XII. pártkongresszus irányelveiről és az MTESZ ezzel összefüggő feladatairól Juratovics Aladár, a szervezet társelnöke tartott vitaindító előadást.

Ezt követően az MSZMP Csongrád megyei bizottsága állásfoglalásáról, s annak az MTESZ-elnökség és a tudomány egyesületek munkájában történő érvényesítéséről számolt be dr. Erdélyi Ferenc titkár. Az előadásokat számos hozzászólással egészítették ki az elnökségi ülés résztvevői.

Deszken megvalósul a tüdőgyógyászati központ

A deszki új, 140 ágyas kórházi pavilont várhatóan tavasszal, márciusban átadják. (A létesítményt az elmúlt év végén műszakilag már átvetették.) Ezzel a beruházással és a majdani átszervezéssel az egészségügyi szervek megtehető annak a lehetőségét, hogy egy modern, az orvostudomány mai követelményeit kielégítő tüdőgyógyászati központ létrejöhessen. Erdemes ennek az előzményeit felidézni.

A 70-es években a tuberkulózis visszaszorítása lehetővé tette, hogy a gümőkóros betegek gyógykezelésére alkalmas intézmények egy részét átszervezzék. Így Kiskasszék (110 ágyon) mozgásszervi betegekkel, Szegecén (64 ágyon) belgyógyászati esetekkel foglalkozzanak. Makón pedig 120 ágyas osztályt ideg- és elmegyógyászati kezelésre szerveztek át. Kútvölgyön idén január elsején szüntették meg a tüdőgyógyászati, de a tüdőbetegségek kezelésére Deszken (130 ágyon) és Váscsán (58 ágyon) lehetőség nyílik. A tuberkulózisos megbetegedések előfordulását az eredmények ellenére sem lehet figyelmen kívül hagyni. A nyilvántartott gümőkórosok száma 1960-ban 6 ezer volt, 1978-ban már csak 1900, s így ez a betegség aránya 70 százalékkal csökkent. Jóllehet, a gümőkórosok száma nem emelkedik, azonban továbbra is fontos a megelőzés, és a tüdőgyógyász szakhálózatnak még több szűrőre kell végeznie. A gümőkóros esetek csökkentése ellenére a szakorvosi hálózatnak egyre több a feladata. Ugyanis a gyermek- és időskori légzési betegségek és a tüdőrákcsok száma növekszik.

Egy országos felmérés szerint a 40 éven felüli lakosság tíz százaléka légzési betegségben szenved. Zákányváron már évek óta folytatnak olyan vizsgálatokat, amelyek eredményei az országos statisztikát megerősítik. Az adatok arra utalnak, hogy az idült tüdőbetegsé-

gekkel is egyre inkább számolni lehet. Évente a megyében közel 4 ezer olyan ember szorul kórházi ápolásra, aki nem tbc-s, de mégis tüdőbeteg. Nem szükséges tehát hosszasan magyarázni, hogy a megyei tanács miért döntött úgy, hogy az egészségügyi szervek tüdőgyógyászati központot hozzanak létre. Deszk alkalmas erre. A 140 ágyas új pavilonnal együtt 270 beteget fogadhat. A fejlesztésekkel a tüdőbeteg-ellátásnak megyei szakkórházi szintű feltételeit teremtik meg. Az ilyen ellátás lényegesen nagyobb műszerezettség igényel, mintha csak gümőkórosokat kezelnének. A korszerű, drága gyógyászati eszközöket hatékonyan pedig csak ott lehet kihasználni, ahol legalább annyi hely van, mint Deszken. Az új tüdőgyógyászati központ rendelkezik majd azokkal az eszközökkel, amelyek nélkül a modern diagnosztika és kezelés ma már elképzelhetetlen.

A központban a több spe-

ciális tudóosztály mellett egy kardiológiai rehabilitációs osztály is működik majd. Ez utóbbinak létrehozását szükségessé teszi, hogy rendkívül növekszik a szív- és érrendszeri megbetegedések száma, emelkedik a fiatalabbak veszélyeztetettsége is. A szív- és érrendszeri betegek gyógyítása az egészségügy egyik fő feladata. Csongrád megyében eddig nem volt tökéletes a kardiológiai rehabilitáció. Most Deszken erre is lehetőség nyílik.

Az új pavilon üzembe helyezése után az intézet feladata a területi járóbetegek ellátása, a gondozói munka szakmai felügyelete és irányítása is. A megyei tanács határozata értelmében a deszki intézethez csatolják majd a vásárhelyi és a szegedi tüdőgyógyászati intézetet. Ez csak akkor lehetséges, ha a deszki intézet már szakmailag is és szervezeten is teljes. A megyei tüdőgyógyászati hálózat integrációja ekkor lesz igazán eredményes.

A februári Kincskereső

„A költészetnek nem szabad vigyáznia, hogy a világ technikai arzenálja miként alakul, mert fontosabb feladata van: az ember belső világának mérőműszere, vagy ha kell, építőeszköze. A költészet a gyerek körül féltelmesen változó világon nem tud még módosítani sem. De feladata, hogy a belső világ ne kényelmessé, hanem alkalmassá váljon a külső világ átéléséhez, megértéséhez és megváltoztatásához” — mondja a vele készített interjúban a fiatal magyar költészet egyik reprezentáns képviselője, Veress Miklós. A látogatást tartalmazó beszámolót a költő Cirkusz című művének néhány részlete egészíti ki.

Hagyománya már a Kincskeresőnek, hogy februári számában a szokásánál több a humor, a játék, a vidámság. A farsang örömeihez igyekszik kapcsolódni a lap sajátos eszközeivel: a vers- és prózairodalom humorban, groteszk elemekben, szatirikus vonásokban bővelkedő válogatásával. Ehhez választják az illusztrátort, aki most a kiváló karikatúrista és grafikus, Dallos Jenő. Az illusztrációk mellé mulatságos rajzokon fejt ki véleményét Kincs a könyv cím alatt. Örökény István egyperces novelláinak néhány darabja, a tavalyi Rátóti Humorfesztivál esüföldő történeteinek válogatása, Kádár Péter a

matekgondokat megoldani látszó elbeszélése, Jacques Pevert, Rózsa Endre versei kapcsolódnak ehhez a szándékhoz.

Olvashatjuk még a lap-számában Lubomir Felder, Pjotr Vagin, Pinczésy Judit és Simai Mihály verseit, Sarkady Mária, Gáldonyi Béla és Rónaszegi Miklós prózai munkáit. Versének közlésével búcsúzik a Kincskereső a gyerekeknek egyik nemrég elhunyt kiváló mesterétől, Tamkó Sándor Károlytól.

Folytatódik Móser Zoltán népzenei sorozata, megismerkedhetünk Varga Domokos Tisztelt család-om, -od, -ja című könyvével, és megtehatjuk, hogy valóban használnak-e a szavak?

Vele vallja és teljesíti ki: „Rendszert kell alkotnom, különben más rendszere igáz le, / Nem okoskodni és hasonlítani fogok, az én dolgom a teremtés.” Széteső, zűlélt vonaljai mögött új, képi valóság, művészi rend születik. Magába ötvözte és kisugározta a XX. századi művész minden tragikumát és bölcsességét, félelmét és intését, a romantikából kinövő szürrealizmusa egy összetett filozófia, egy tolatilis világkép közvetítése lett alkalmas. Feledy Gyula is követte Kondor Béla, majd Feledy Gyula, Csohány Kálmán, Pásztor Gábor, Würtz Ádám, Lenkey Zoltán, Rékassy Csaba és Somogyi Győző, s a tizedik biennálé nagydíjasa Banga Ferenc.

Az első és szembetűnő jellegzetessége a tárlatnak az illusztráció műfajának, a rézkarc technikájának és Kondor Béla iskolateremtő világának meghatározó jelentősége, szerepe. De nézzük sorjában. Hincz Gyula szinte egyedül a századdal, sokszínű, gazdag művészetének csak egyik — de mindenképpen jelentős — vonulata grafikai tevékenysége, illusztrációs munkája. Sokféle műfajban, sokféle eszközzel és sokféle stílusban dolgozott termékeny pályáján, s talán nem is a grafikában teremtette a legmaradandóbbat, mégis a békét szimbolizáló könnyed, kalligrafikus lapjain és József Attila verseihez készített illusztrációin jelen van személyiségének nyoma, hatalmas élettapasztalata, kulturált világlátása. A tragikusan rövid életű Kondor Béla a felszabadulás utáni legnagyobb hatású művészeink egyikén.

Munkássága William Blake költszetével, szimbólumteremtő tehetségével rokon,

lapjait láthatjuk, melyeknek sajátja a narratív előadás-mód, a rendteremtő szándék és a vonal humorának kialakítása. Lenkey Zoltán gondolatokat, érzelmeket és hangulatokat rögzít jórészt színes lapjain. A száguldo vonal és a faktúra kapcsolatait, izgalmát, felelését keresi, Rékassy Csaba az egyik legősibb sokszorosító technikát műveli, példátlan mesterségbeli felkészültséggel. Rézmetszetein egy új Dürer-i világ tárul elénk kristálytisztá rajzosságban. Kissé hűvös szépsége, tartózkodó előadásmódja objektív megítélésre készítenek is. Somogyi Győző szittanyomai lépnek ki az eddigi hagyományosabb grafikai világból.

Aki pusztán a miskolci grafikai biennálé nagydíjainak lapjai nyomán szeretné megítélni a magyar grafikat, az elmúlt hét évtized fejlődését, kicsit egyoldalú képhez jutna. Kiderülne számára, hogy rendkívüli felkészültség, szinte azonos színvonalú művészek élnek itt, de világuk mégis sokban hasonlít egymáshoz, nem is beszélve arról, hogy műfajilag sem éppen változatosak. A kortárs magyar grafika ennél sokkal gazdagabb, tartalmi indíttatásait tekintve éppúgy, mint eljárásait, kifejező eszközeit nézve. Ez a képen némileg változatlan a legutóbbi biennálé nagydíjasának, Banga Ferenc-Szentiványi Álom című művéhez készített virtuóz lapjai.

Utánpótláskeret

Fiatalkorú képzőművészek alkotásai láthatók a November 7. Művelődési Házban. Ők voltak az elmúlt év nyarán Mártélyra a XIV. országos képzőművészeti tábor hallgatói. Most elhozták Szegedre újabb munkáikat, melyek részint a mártélyi élményeket dolgozták föl, részint az ott tanultakból táplálkoznak.

Örvendek, hogy a Mártélyra érkező fiatalok mind több ösztönzést kapnak a sokirányú és sokszínű tevékenységére. Ebből következő, hogy gazdagodik a műfaji skála, s a festmények, pasztellek, rajzok, plakátok mellett megjelent a batik, a zománcképek, a kerámia, s az is figyelemre méltó, hogy a hagyományos alföldi realista kifejezőmód (Szabó József, Varga János, Nagy Ágnes, Szalay Pál stb.) mellett megjelenik az átirás né-

hány lehetséges lépcsőfoka (Ungvári Judit, Korognai János), felfedezhető a rendteremtési szándék (Balassa Katalin), az organikus formák izgalmainak megformálása (Tóthné Rosta Pirokka, Kurcsics László, Pécsi Erika) és az illusztráció (Soós Károly).

Külön szólni kell az elsődíjas Sebastyén Sándor kiállításáról és érmeiről, melyek — ugyan még viselik a példaképek ihlető hatását —, üdék, frissek, kedvesek és biztonsággal megformáltak. Második díjjal jutalmazták Szabó Noémi népi ihletű butellait, harmadik díjas lett a tollrajzokat készítő Kurcsics László. Az idén nyáron tizenötödik alkalommal gyűlnek össze a mártélyi holt Tisza partján a fiatalok, és az eddigi táborok lakói. Kiderül, hogy az utánpótláskeretből kik lettek válogatottak.

Tandi Lajos